

Kauhajoen kotitalousopiston näyttelyn synty keväällä 2020

Näyttelyn on toteuttanut museoasiantuntija Veera Schrey.

Tiedote 29.4.2020 Kauhajoen kaupunki

Näyttely Kauhajoen kotitalousopistosta valmistui Sanssin kulttuuritalolle 29.4.2020

Kauhajoen kaupunki on tehnyt näyttelyn Kauhajoen kotitalousopistosta Sanssin kulttuuritalolle. Projekti sai alkunsa tarpeesta siirtää entiseen kotitalousopiston rakennukseen museoidut esineet uuteen paikkaan, koska rakennuksen omistaja, Sedu, on myymässä tiloja eteenpäin. Kauhajoen kaupunki sai Museovirastolta v. 2019 rahoitusta museoesineiden inventointiin ja nyt esineistä on koottu näyttely. Näyttely kertoo Kauhajoen kotitalousopiston perustamisesta ja opiston ensimmäisistä vuosikymmenistä sota-aikaan asti. Nähtävillä on kotitalousopiston vanhaa esineistöä, huonekaluja sekä valokuvia. Näyttelyssä esiin tulevat niin arjen elämä ja muistot kuin laajat kulttuuriset muutokset.

Kauhajoen kotitalouskoulu (vuodesta 1929 Kauhajoen kotitalousopisto) aloitti toimintansa tasan sata vuotta sitten vappuna 1920. Koulun perustivat Kauhajoen maamiesseuran naiset tavoitteenaan kehittää alueen maataloutta. Kotitalousopistosta muodostui valtakunnallisesti merkittävä kotitalousalan opinahjo. Oppilaitos tarjosi naisille maatalonemännän tehtäviin ja kotitalousneuvontaan perehdyttäviä opintoja. Opetukseen kuului ruoanlaittoa, karjanhoitoa, puutarhatöitä, käsitöitä, kodinhoitoa ja pikkulasten hoitoa. Lisäksi nuorille naisille opetettiin

yleissivistäviä aineita kuten kansalaistaitoa, kirjoittamista ja laskentoa. Tahdottiin siis myös tukea naisten yhteiskunnallista toimijuutta.

Vuonna 1928 vihittiin käyttöön uusi koulurakennus, jossa oli keskuslämmitys ja juokseva vesi. Tämä oli suuri uudistus ja talo olikin alansa uudenaikaisin koulurakennus. Seuraavana vuonna auhajoen kotitalouskoulu muutti nimensä Kauhajoen kotitalousopistoksi ja alkoi tarjota opistotasoista kotitalouskoulutusta. Vastaavia oppilaitoksia oli Suomessa vain Kangasalla ja Orimattilassa. Uusi Kauhajoen kotitalousopisto veti puoleensa nuoria naisia Suomen joka kolkasta ja elävöitti näin kauhajokista elämää. Moni naisista löysi aviopuolison läheisestä maamieskoulusta ja näin paikkakunnalle jäi osaavia emäntiä.

Sisäoppilaitoksessa oli kova kuri. Teitittely ja niaukset olivat arkipäivää vielä 1960-luvulla. Ovet lukittiin kello 22 ja opettajat valvoivat etteivät nuoret naiset lähteneet luvattomille teille. Uskaliaimmat käyttivät kuitenkin paloportaita ja lähtivät maamieskoulun poikia tervehtimään.

Talvisodan aikana kotitalousopisto otettiin puolustusvoimien haltuun ja siellä järjestettiin evakossa olevan eduskunnan ruokailu sekä majoitettiin osa kansanedustajista.

Kauhajoen kotitalousopiston projektiin haetaan jatkorahoitusta. Tavoitteena on laajentaa näyttelyä, kerätä muistoja ja järjestää yhteisöllisiä muistelupajoja. Keräämme Kauhajoen kotitalousopistoon liittyviä muistoja, valokuvia yms. Omat muistot voi lähettää sähköpostilla osoitteeseen: kulttuuri@kauhajoki.fi

Näyttelyn on toteuttanut museoasiantuntija Veera Schrey.

Lisätietoa asiasta:

Sirpa Autio

viestintä- ja kulttuurikoordinaattori

emai: etunimi.sukunimi@kauhajoki.fi

Kuvia juuri valmistuneesta näyttelytilasta:

Kuvassa museoasiantuntija Veera Schrey

Vuosi 2019

Kauhajoen kotitalousopiston tutkimus- ja museohanke

Kauhajoen kaupunki on aloittanut tutkimuksen Kauhajoen kotitalousopiston historiasta. Tavoitteenamme on luoda kotitalouskoulun historiaa käsittelevä tila Sanssin kulttuuritalon museokäytävään. Teemme syksyn ja kevään aikana tutkimustyötä, jossa haastattelemme koulun entisiä opettajia, oppilaita ja muita koulun toimintaan tavalla tai toisella osallistuneita.

Onko sinulla muistoja Kauhajoen kotitalousopistosta?

Jos sinulla on muistoja, tarinoita, valokuvia tai vaikka kouluaikana tehtyjä esineitä tai muistiinpanoja, ota rohkeasti yhteyttä sähköpostilla kulttuuri@kauhajoki.fi tai puhelimitse p. 0400 825 223 / Sirpa Autio

Kotitalouskoulusta

Kauhajoen kotitalousopisto perustettiin vuonna 1920 maamiesseuran naisjaoston toimesta ja sen tarkoituksena oli antaa koulutusta naisille talouden-, puutarhan-, pikkulasten- ja karjanhoidosta. Opetusta järjestettiin myös käsitöistä ja kankaankudonnasta. Vuodesta 1928 lähtien koulu toimi arkkitehti Jussi Paatelan suunnittelemassa valkoisessa uusklassista tyyliä edustavassa rakennuksessa Kauhajoen varrella. Myöhemmin kotitalouskoulusta kehitettiin keskiasteen oppilaitos ja ammattikorkeakoulu. Seinäjoen ammattikorkeakoulun lopetettua toimintansa Kauhajoella koulun vanhaa esineistöä on siirtynyt kaupungin haltuun.

Sanssin kulttuuritalon museokäytävällä on myös Eduskuntamuseo, joka esittelee eduskunnan toimintaa Kauhajoella talvisodan aikana. Sodanaikaisen eduskunnan ja Kotitalousopiston toiminta nivoutuivat tiiviisti yhteen. Heti talvisodan syttyessä Helsinki joutui Neuvostoliiton pommitusten kohteeksi ja niinpä eduskunta päätti siirtyä turvallisuus syistä Helsingistä Kauhajoelle yhteislyseon taloon 1. joulukuuta 1939. Evakkoa kesti 10 viikkoa. Osa edustajista majoitettiin kotitalousopistolle. Oppilaitoksen toiminta oli lopetettu rauhattomien olosuhteiden johdosta jo lokakuussa. Sen vuoksi koulun opettajat ja Kauhajoen lotat ylläpitivät koululle perustettua ravintolaa kansanedustajille ja eduskunnan virkailijoille. Ravintola oli avoinna kello yhdeksästä iltamyöhään asti eduskunnan istuntoaikojen mukaisesti. Kansanedustajat muistelevatkin, että jos jotain hyvää Kauhajoen evakosta oli se oli ruokapuoli. Kotitalouskoulu toimi majoituspaikan ja ravintolan lisäksi eduskunnan juhlahuoneistona ja oli näin sen kolmas tukikohta kirkon ja yhteislyseon lisäksi.

Jatkosodan aikana Kauhajoen kotitalousopisto otettiin jälleen valtion haltuun, kun sen tiloihin perustettiin sotasairaala.